

so naši dušni pastirji poučevali otroke, kar je bilo vse hvale vredno. Pri nas je namreč redno obiskovanje šole zaradi hude zime in daljave nemogoče, razen v vasi ali bližnji okolici. — Bere se pri nas pri vsaki hiši zelo pridno. Mnogo časopisov pride na pošto. Kdor zna najbolje brati in pisati, ta uči druge. Po zimi so dolgi večeri, ki tudi pri nas ne minejo kmalo. — Kakor povsodi, tako tudi pri nas manjka delavcev. Vsled tega kmetje ne morejo o pravem času zgotoviti dela in jih vedno zima zaloti. Tudi tukaj nam kmetom slabo gre; zaslužek slab, plačila pa velika. — Jaz sem največ ovce pasel, pri tem sem se naučil košare plesti in zdaj hodim od hiše do hiše in popravim, kar treba. In tako mislim preživeti moje stare dni, le to me žali, kamor pridem, slišim le tarnanje in obupovanje kmetov.

Kmečki ovčar.

Brežiški okraj.

b. **Podsreda.** Tukajšno že enkrat omenjeno tovarno, katera je že več let razpadala in delala sramoto celemu trgu, bodo te dni popolnoma podrli. — Ponesrečil se je pri tem delu delavec Franc Strmšek. Velik kamen se mu je zvalil na roko in mu edem prst popolnoma zmečkal.

Drobtinice.

d Otrpnenje tilnika. Ta smrtonosna bolezen se je že pojavila v Pragi in v bližini Dunaja.

d Odlikovan Slovenec. Gospod inženir Ferdo Lupša je preiskaval in premeril dosedaj nezane kraje države Siam v Vzhodni Indiji. Zato mu je dal kralj siamski velik delj zemlje. Najnovejši vesti pravijo, da je postal siamski poljedelski minister.

d Novo oboroženje avstrijskega topništva. Po cesarskem odloku se dne 1. aprila izločijo iz orožja kornega topništva 9 cm topovi, model 75/96. Vseh 14 kornih topniških polkov dobi nove 10 cm poljske havbice, model 9. O tej novi poljski havbici poročajo sledeče: Teža granate znaša 14,3 kg pri kalibru 10,4 cm. Kot razstreljivna snov se tu rabi nov preparat, ammonal, ki povzroči na cilju večji učinek, pač pa pri prezgodnji eksploziji ne naredi tolike škode v topovi cevi, kot dosedanja ekrazit. Šrapnel je težak 12,3 kg in ima v sebi 450 kroglic po 13 gramov. Patrona ima v sebi šest različnih nabojev. Granata in šrapnel dosežeta strelne daljave 5500 m. Cev obstoji iz srednje cevi iz kovane bron, katero obdaja potem plašč iz vlitga bron. Oboje skupaj tehta 417 kg. Zaklopek je ekscentričen vijakov zaklopek. Konstrukcija lafete je bila silno težavna z ozirom na visoko elevacijo cevi. Po dolgi in številni poskusih so izbrali takozvano „Federspornlafete“, ki je daljša in nekoliko drugačna, ko pri sedanjem modelu. Elevacija je mogoča do 43 stopinj. Hitrost streljenja znaša pri natančnem merjenju šest strellov, pri hitrem streljanju pa devet strellov. Topovski voz je pri havbici za 64 kg, prazen municijski voz za 204 kg lažji, ko pri dosedanjem poljskem topu.

d Čudovita rešitev še 13 delavcev v Courrieres. Dne 30. marca še so rešili iz zasutih rovov 13 rudokopov, ki so torej bivali pod zemljo celih 20 dni. Rudokop Derdux je bil v rovu in se hotel vrniti na zrak, ko zasliši klicanje na pomoč. Hitro naznani to tovarišem in navzočemu inženjerju. Inženrer po zemlji se plazeč se je približal nesrečnemu ter se prepričal, da so ponesrečeni rudokopi. Takoj so jih začeli z velikim naporom reševati iz ozkih, zasutih rovov ter jih spravljati na svetlo. Ko so jih spravili na svetlo, niso mogli prenašati svetlobe in v bolnišnici so morali zakriti okna, da so varovali njih oči. Vodja rešenih rudokopov je bil rudokop Nemy, zelo naobražen in pogumen mlad delavec, ki se je v rovih izvrstno spoznal. Ko je slišal razpoke na dan nesreče, bežal je, da bi našel kje zavetje. Pribežal je na kraj, kjer je našel še 12 živih tovarišev, do smrti prestrašenih. Mislili so, da jih pride rešiti, in popolnoma obupani so bili, ko jim je povedal, da je ponesrečenec kakor oni. Nemy jim je dajal poguma. Osem dni so ostali na tem mestu. Nemy ni pozabil, naviti vedno svoje ure in tako so vedeli dobro, kaki čas in koliki dan že je. Manj kalo pa jim je živeža. Jedli so torej zemljo in škorjo okoli ležečega lesa, skratka vse, kar so našli. Zaman so iskali na vse strani izhoda. Prišli pa so nekega večera do konjskega hleva v rovu, kjer so našli oves, kateri jim je služil kot živež skozi dva dni. Potem so začeli zavživati meso poginjenega konja. Meso je že močno smrdelo. Zadnje dni so se razdelili v tri dele, da bi našli kak izhod. Naenkrat so zadihali sivež zrak. In splazili so se na kraj, kjer so jih rešili. Zdravniki se boje za zdravje rešenih, ker so jedli smrdeče meso in pili mesnažno

vodo. Na tisoče ljudstva je hotelo k rešenim v bolnico. Toda pripuščeni so bili samo bližnji sorodniki. Udovala Castel je vprašala rešenega sina Ernesta, ko ga je zagledala: „In tvoj brat Evgen.“ Ernst se je milo razjokal, to je bil njegov odgovor. Kmet Doublet je rekel svojemu sinu, ko ga je zagledal: „Ali je bilo mrzlo spodaj? Tudi nas je zeblo! Tvoja mati ni mogla od doma. Mi prodajamo tele.“ Ljudstvo je nad vodstvom rudnikov zelo razjarjeno, ker pravi, da bi jih lahko bilo veliko rešenih, ako bi se delo začelo takoj in pa vztrajno. Delavec Nemy je dobil visoko odlikovanje, ker je rešil svojih dvajset tovarišev.

d Japonci hočejo rasti. Japonci se jeze, da jih Evropejci imenujejo male ljudi. Zdaj je izdelal baron Takahira načrt, kaj je treba storiti, da bodo njegovi rojaki dosegli v rasti kavkaško pleme. Njegove načrte je odobril tudi mikado. Da se doseže tak uspeh, treba je spremeniti prehranitev. Poskusi so se že delali z monarji, ki so dobivali toliko jesti kakor ameriški mornarji, in že čez leto dni so ljudje — zrasi (?). Ako bodo vsi Japonci od mladosti več in tečnih jedil uživali (seveda, ako jih bodo imeli!), upa baron doseči sijajne uspehe.

Narodno gospodarstvo.

Prvi avstrijski zadružni shod. Koncem maja, začetek dne 28. maja, se vrši na Dunaju prvi avstrijski zadružni shod. To bo prvi avstrijski zadružni shod.

Železo se zopet podraži. Tovarnarji z železom nesramno izrabljajo ljudstvo. Sklenili so med seboj zvezo in sedaj narekujejo cene kakor hočejo, ker sem jim ni nobenega tekmovanja bati.

Lucerna ali nemška detelja in sadno drevje. Po večletnih izkušnjah se je dokazalo, da med mlado sadno drevje ne kaže sejati lucerne. Resnica namreč je, da tam, kjer je lucerna vsejana krog mladih drevesc, ista nikakor ne vspevajo, začnejo sčasoma se sušiti in po preteku nekaj let kaj rada usahnejo. Videl sem na nekem posestvu kos novega sadonosnika, obsejanega z lucerno prav na gostu. Eden del pa je bil obsejan s travni semenom. Prvo in še tudi drugo leto, ko še lucernine korenine niso bile tako močno razvite, se še na drevescah ni mnogo poznalo, a naslednja leta so začela kar očitno slabšati. Zrastli so razni lišaji in meh na debela in veje, ki so se tudi od vrhov začela sušiti. Po preteku pet in šest let je usahnilo popolnoma 40 % drevesc na prostoru, ki je bil na gosto obsejan z lucerno. Malo boljše je bilo tam, kjer je bilo redkeje sejano. Ona drevesca pa, kjer je bilo obsejano s travnimi semeni, so kaj bujno rastla in veselje jih je gledati. Pripomnim še, da je prst bila povsod jednaka, in tudi lega ena in ista. Tudi gojilo se je vsem drevescam jednako. Tu sem videl očitven dokaz, da ne kaže med mlado sadno drevje sejati lucerne, a če se že soje, naj se bolj na redko, ali pa vsaj poldrugi meter krog drevesca ne.

Brananje pšenice. Večkrat tožijo naši kmetje, da jim ozimna pšenica rada poleže in potem jako slabo obrodi. Temu lahko deloma odpomoremo. Pšenica se mora v spomladi malo prebrani, posebno tam, kjer je gosto nasejana in kjer je bolj rodovitna prst. Bavarci, ki bi nam naj bili za vzgled v obdelovanju polja, pšenico in tudi druge setve v spomladi pridno prevlačijo, zato imajo tam tudi tako lepo pšenično žetev vsako leto. Posebno je branje še priporočati tam, kje so po zimi ali spomladi trosili umetna gnojila. Čas za prebranje pšenice je od srede marca do srede aprila. Poskusi, kmet, vsaj jeden razgon in videl boš uspeh.

Najnovejše novice.

Maribor. Na Tržaski cesti je začelo goret včeraj 4. t. m. zjutraj ob pol 6. uri gospodarsko poslopje Jožefa Roth. Živino so rešili, vse drugo, kakor krama, orodje in 100 praznih sodov je zgorelo. Požarnim brambam iz Maribora, Radvanja, Razvanja in Pekinga je posredilo obvarovati hišo. Ognjenjasec Franc Eisner iz Radvanja je padel pri gašenju raz strehe na hlood in se hudo poškodoval. Ogenj je povzročil acetilinski aparat. Ko ga je sodar Anton Skaza zjutraj hotel napolniti z vodo, so se plini naenkrat vžgali. Skaza je vrglo na obrazu opečenega na tla. Plamen pa je švignil dalje na celo poslopje.

Gledališka predstava v Mariboru bo v nedeljo dne 8. t. m. ob 8. uri zvečer. Uprizori se: „Pot do srca“ in „Rendez-vous“ (Sestanek). Vstopnice se prodajajo dne 7. in 8. t. m. od 2—3 ure popoldne v Čitalnici.

Studenice. Napovedani tretji mesečni shod kmetijske podružnice se je lepo obnesel. Tokrat se

je vdom naznanilo, da je zopet došlo 95 prav lepih društvenih drevesc, tudi trtike dobe vsi, ki so jih naročili. Naznani se, da pride čez teden dni g. dr. Skazil, vodja poizvedovalnice kalisindika, ki bo naredil načrt vsakemu gospodarju, kateri želi delati poskuse z umetnimi gnojili. Gnojila se dobe v ta namen zastonj. Oglasilo se je sedem gospodarjev. Po teh naznanilih se je natančneje poročalo o razpravah in sklepil 83 obč. zbora kr. kmetijske družbe. Kratko so bili jako važni predlogi raznih podružnic navedeni že v zadnji številki „Slov. Gospodarja“. Najno je želeli, da bi se prihodnjič občinski zborov udeležilo mnogo več naših odposlancev. Ob koncu zborovanja se je še razdelil ponk „Umetno gnojenje v vinogradih“, in se razkazala velika podoba o učinkih umetnih gnojil. Stirje udje so naročili to pot skupaj podružni štot klajnega apna. Prihodnje zborovanje drugo nedeljo maja.

Pragersko. Tukajšnjizdravnik g. dr. Klasin je nevarno zbolel na pljučnici. Prepeljali so ga v Gradec. Bog daj prijubljenemu možu kmalo ozdraveti.

Laški trg. Pončeno predavanje se je vršilo preteklo nedeljo ob mnogoštevilni udeležbi. Zastopani so bili vsi stanovi. Našteli smo samih kmetov 150. Posetilo pa je predavanje tudi mnogo celjskih izletnikov. Gg. predavatelja odvvetnika dr. Ravnikarja iz Ljubljane in učitelja Jurančiča iz St. Andraža predstavil je zbranim poslušalcem društveni predsednik g. Konr. Elsbacher. Najprej je prednašal g. dr. Ravnikar o volilni spremembi. Jako poljudno in razumljivo je govoril o čebeloreji g. Jurančič ter od zgodovinskih podatkov o početku čebeloreje prešel na sedajno moderno čebelorejo. Iz njegovih nasvetov si je vsaki čebelar lahko posnel mnogo praktičnega. Povabil je s'edniji vse čebelarje, da se udeležijo v kratkem v Celju se vršечега shoda čebelarskega društva, h katerem naj bi pristopili vsi za to stroko se zanimajoči. — S trikratnim navdušenim „Živijo“ navzočih se je potem zaključilo predavanje obeh gospodov. Bralno društvo čuti se še posebej dolžno, da se tem potem gospodoma predavateljema za njuno požrivalnost najpriserneje zahvali. — K sklepu zapel je pevski zbor del. podp. društva iz Celja v nekaterih pesmih skupno z laškimi peveci več lepih navduševalnih pesmij. Prisrčna hvala njim za to prijaznost. Mnogobrojni obisk tega predavanja pokazal pa je, kako zelo si želi naše ljudstvo pouka; čudno se nam zdi, da v Gradcu tega ne vidijo in pošiljajo v naš trg nemške predavatelje, katerih pride poslušat po edno omizje tržanov.

Za notarja v Sevnici ob Savi je imenovan
g. Mihael Korbar, notar v Ložah.

Tržne cene

y Mariboru od 24. marca do 31. marca 1906

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		17	10	17	90
rž		14	90	15	79
ječmen		16	20	17	—
oves		17	20	18	—
koruza		16	40	17	20
proso		18	50	19	50
ajda		16	60	17	40
zeno		4	69	5	20
slama		5	60	6	40
	1 kg	—	26	—	30
fižola		—	50	—	52
grah		—	78	—	92
leča		—	—	—	7
krompir		—	85	—	88
sir		2	20	2	80
surovo maslo		2	80	2	40
maalo		1	44	1	50
žpeh, svež		—	28	—	30
salje, kislo		—	22	—	26
rapa, kisel					
	1 lit.	—	—	—	20
mleko		—	40	—	56
smetana, sladka		—	60	—	72
„ kisel					
	100 glav	—	—	—	—
zelje					
	1 kom.	—	—	—	5
jesjca					

Društvena naznanila

Kmetijsko bralno društvo v Majšpergu boče imelo svoje letno zborovanje, dne 8. aprila t. l. ob 3. uri popoldne po navadnem vsporodu. Pri tej priliki pride gosp. potovalci učitelj I. Belle predavat o sadjarstvu in vinarstvu in se mu pridruži kot gost gosp. Josip Zupanc, instruktor na deželni vinarski šoli v Ptuj. Odbor društva prosi, naj se gospodarji in fantje, sploh farani in sosedje udeležijo v prav obilnem številu. Korist bo njihova.

Bralno društvo v Št. Lju pri Velenju priredi na velikonočni ponedeljek veselico, pri kateri se bo predstavljala narodna igra z petjem v 8 dejanjih „V Ljubljano jo dajmo“ in prizor „Dan in noč“. Razen tega bo pa veselica nudila mnogo drugih zabav.